

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	15
---------------	----

Κεφάλαιο Πρώτο

Από τον Ριχάρδο τον Λεοντόκαρδο έως την παραχώρηση της Κύπρου στους Βρετανούς

Πρώτο τμήμα: Η κυριαρχία των Δυτικών

1. Η κατάκτηση της Κύπρου από τον Ριχάρδο τον Λεοντόκαρδο.....	27
2. Η περίοδος της κυριαρχίας των Λουιζινιάν	28
3. Η κρίση της Φραγκοκρατίας.....	32
4. Η Περίοδος της Ενετοκρατίας (1474-1578).....	34
5. Σχετικά με την πώση των Ενετών	39

Δεύτερο Τμήμα: Η Οθωμανική περίοδος (1571- 1878)

1. Τι είναι ο ασιατικός τρόπος παραγωγής.....	42
2. Ασιατικός τρόπος παραγωγής και Οθωμανική αυτοκρατορία	43
3. Η οργάνωση της παραγωγής στην Κύπρο και η οικονομική κατάσταση των ραγιάδων	54
4. Διοίκηση.....	56
5. Μετακίνηση πληθυσμού.....	59
6. Οι πρώτες εξεγέρσεις (1578-1668)	60
7. Η κρίση του ασιατικού τρόπου παραγωγής στην Οθωμανική αυτοκρατορία.....	63
8. Ο ρόλος της Εκκλησίας από τα μέσα του 17ου αιώνα και ύστερα	66
9. Η εξέγερση του Μπογιατζιόγλου και οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις που προκάλεσε.....	67
10. Οι μεταρρυθμίσεις του 1754.....	68
11. Η φορολογική οργάνωση τον 18ο αιώνα	70
12. Ο ρόλος της Εκκλησίας ως γαιοκτήμονα και ως οικονομικού παράγοντα.....	71

13. Εξεγέρσεις κατά τον 18ο και τον 19ο αιώνα	73
14. Τα γεγονότα του 1821.....	83
15. Διοικητικές αλλαγές και κοινωνικές αντιδράσεις την περίοδο 1830-1839.....	84
16. Οι μεταρρυθμίσεις του 19ου αιώνα στην Οθωμανική αυτοκρατορία (Τανζιμάτ, Χατ-1 Χουμαγιούν) ως συνέπεια της βαριάς οικονομικής κρίσης.....	86
17. Η διαμόρφωση της ανερχόμενης αστικής τάξης	94
18. Σχέσεις της ανερχόμενης αστικής τάξης και της Εκκλησίας	99
19. Η ύπαρξη, η μετάλλαξη και η ανάδυση των διαφορών των δύο κοινοτήτων	101
Συζήτηση.....	103

Κεφάλαιο Δεύτερο

Η πρώτη περίοδος της Βρετανικής διοίκησης 1878-1939

1. Σχετικά με την πράξη παραχώρησης της Κύπρου από τους Οθωμανούς στους Αγγλούς.....	111
2. Το θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο διοίκησης της Κύπρου μέχρι την εξέγερση του 1931.....	116
3. Η εκπαίδευση.....	121
4. Το θεσμικό πλαίσιο για την τοπική αυτοδιοίκηση.....	123
5. Οι πρώτες μορφές οικονομικής ανάπτυξης.....	126
6. Οι εσωτερικές αντιπαραθέσεις εντός των ηγεμονικών ομάδων των ε/κ.....	127
7. Η πρώτη άνοδος του νεοτουρκικού εθνικισμού (1878-1912).....	134
8. Οι προσφορές της Βρετανίας για παραχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα το 1912 και το 1915.....	138
9. Το αίτημα της Ένωσης στη δεκαετία του 1920.....	145
10. Τα αίτια της κρίσης του 1931.....	149
11. Οι συνέπειες της Εξέγερσης.....	195
12. Η αλλαγή στη δομή της εξουσίας.....	198
13. Η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας και η μετάβαση από τον αγροτικό συνασπισμό εξουσίας στην καπιταλιστική ηγεμονία.....	202
Συζήτηση.....	208

Κεφάλαιο Τρίτο

Από τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο έως την έναρξη του ένοπλου αγώνα

1. Ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος.....	219
2. Οι κοινωνικές συνθήκες στη δεκαετία του 1940.....	220
3. Μία σύντομη αναφορά στη νέα στάση του ΚΚΚ σχετικά με το ζήτημα της Ένωσης.....	222
4. Οι δημοτικές εκλογές του 1943.....	227
5. Η δημιουργία του ΚΕΚ και η συγκρότηση της ΣΕΚ.....	228
6. Το ζήτημα της Ένωσης και οι εσωτερικές πολιτικές διαμάχες στη διάρκεια της περιόδου 1943-1945.....	230
7. Οι δημοτικές εκλογές του 1946.....	235
8. Οι διπλές εκλογές για την εκλογή Αρχιεπισκόπου.....	237
9. Η στάση των τ/κ.....	246
10. Οι προβληματισμοί των Βρετανών, η διοργάνωση της Διασκεπτικής του 1947 και τα επακόλουθά της.....	250
11. Το ΑΚΕΛ μετά τη Διασκεπτική.....	265
12. Η όξυνση της εσωτερικής αντιπαράθεσης μετά την αποτυχία της Διασκεπτικής και μέχρι τις Δημοτικές εκλογές του 1949.....	269
13. Το ζήτημα της Ένωσης από το τέλος της Διασκεπτικής μέχρι την άνοιξη του 1951.....	
14. Οι προετοιμασίες για τον ένοπλο αγώνα.....	
15. Η ανάμιξη της Τουρκίας και οι εξελίξεις μέχρι τέλος του 1951.....	
16. Το 7ο συνέδριο του ΑΚΕΛ (1951) και η σημασία του.....	
17. Τα γεγονότα του 1952.....	
18. Οι εξελίξεις το 1953.....	
19. Από τις αρχές του 1954 μέχρι την απόφαση για τον ένοπλο αγώνα.....	
20. Η σημασία της Κύπρου για τη Βρετανία στα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1950.....	
Συζήτηση.....	320

Κεφάλαιο Τέταρτο

Από την έναρξη του Αγώνα μέχρι τη Συμφωνία της Ζυρίχης

1. Η έναρξη του αγώνα.....	329
2. Οι εμπλεκόμενες δυνάμεις εν όψει της Διάσκεψης.....	331
3. Η Τριμερής του 1955 και οι εξελίξεις μέχρι τα τέλη του 1955.....	335
4. Μία σύντομη αναφορά στην πρώτη μεταπολεμική εξέλιξη της κυπριακής οικονομίας.....	342
5. Τα γεγονότα του 1956 και το σχέδιο Ράντκλιφ.....	343
6. Οι εξελίξεις το 1957.....	363

7. Οι ενδοελληνοκυπριακές αντιθέσεις	376
8. ΑΚΕΛ και ΕΟΚΑ.....	379
9. Η στάση της ελλαδικής Αριστεράς απέναντι στο εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα και την ΕΟΚΑ.....	384
10. Από τον Ιανουάριο του 1958 μέχρι τη διατύπωση του σχεδίου ΜακΜίλαν	387
11. Από το σχέδιο ΜακΜίλαν μέχρι τη Συμφωνία της Ζυρίχης	392
Συζήτηση.....	402

Κεφάλαιο Πέμπτο

Από τη Ζυρίχη έως την ωρίμανση της αντιπαράθεσης

1. Το περιεχόμενο της Συνθήκης της Ζυρίχης.....	413
2. Τα παρεπόμενα της Ζυρίχης / Διάσκεψη του Λονδίνου.....	417
3. Οι λόγοι που το ΑΚΕΛ, οι Τούρκοι και οι Βρετανοί αποδέχθηκαν τη Συνθήκη.....	419
4. Η μετάβαση από την Αποικιοκρατία στην Ανεξαρτησία	423
5. Προεδρικές εκλογές 1959 – Βουλευτικές εκλογές 1960.....	
6. Η ανεξαρτησία.....	427
7. Η αποτίμηση της Ζυρίχης από την «επίσημη» ελληνική πλευρά	428
8. Μία πρώτη (γενική) αποτίμηση της Συνθήκης της Ζυρίχης, του Συντάγματος, της Συνθήκης Εγγύησης και της Συνθήκης Συμμαχίας.....	429
9. Η αποδοχή των Συμφωνιών και οι εν δυνάμει αντιφάσεις των στρατηγικών της ελληνικής και της ε/κ αστικής τάξης.....	433
10. Οι τ/κ και το νέο Κράτος.....	436
11. Προβλήματα που δημιούργησε η Συνθήκη της Ζυρίχης.....	438
12. Η πρόταση των 13 σημείων.....	447
Συζήτηση.....	456

Κεφάλαιο έκτο

Από τις διακοινοτικές συγκρούσεις του 1963-1964 μέχρι το Πρωτόκολλο του 1966

1. Εισαγωγή	463
2. Τα γεγονότα της περιόδου 1963-1964.....	465
3. Η θέση των ισχυρών κρατών στη συγκυρία: ΗΠΑ, Βρετανία, ΕΣΣΔ	467
4. Η πολιτική και διοικητική οργάνωση των θυλάκων	470
5. Η Πενταμερής Διάσκεψη και το σχέδιο Μπωλ.....	474
6. Το ψήφισμα της 4η Μαρτίου του ΟΗΕ.....	480
7. Τα γεγονότα της Πάφου.....	483

8. Το σχέδιο Άτσεσον.....	488
9. Τα γεγονότα του Αυγούστου 1964.....	503
10. Η μεσολάβηση Πλάζα.....	506
11. Οι επιπτώσεις των σχεδίων της διπλής ένωσης στη στάση της ΕΣΣΔ.....	507
12. Το Σχέδιο επίλυσης του 1966.....	509
13. Η στάση του Μακαρίου και του ΑΚΕΛ απέναντι στο ενδεχόμενο της Ένωσης.....	512
Συζήτηση.....	514

Κεφάλαιο έβδομο

Από τις συγκρούσεις του 1967 μέχρι την άνοδο του Ιωαννίδη στην εξουσία

1. Τα γεγονότα της Κοφίνου (Νοέμβριος 1967).....	521
2. Απόπειρα ερμηνείας των γεγονότων της Κοφίνου.....	536
3. Οι πολιτικές εξελίξεις της περιόδου 1968-1970.....	542
4. Η οικονομία της Κύπρου από την ανεξαρτησία και ύστερα.....	547
5. Οι διακοινοτικές συνομιλίες.....	549
6. Η διαμάχη Μακαριακών-Αντιμακαριακών και ο ρόλος της Κυβέρνησης των Συνταγματαρχών (1971-1973).....	568
Συζήτηση.....	579

Κεφάλαιο Όγδοο

Το πραξικόπημα Ιωαννίδη και η τουρκική εισβολή

1. Το πραξικόπημα στην Κύπρο ως στρατηγική «φυγής προς τα εμπρός» από το καθεστώς Ιωαννίδη.....	587
2. Η πορεία προς το πραξικόπημα.....	589
3. Η εισβολή.....	597
4. Η παραίτηση Σαμψών και η ανάληψη της θέσης του Προεδρεύοντος της Δημοκρατίας από τον Γ. Κληρίδη.....	602
5. Οι διαπραγματεύσεις της Γενεύης και η δεύτερη τουρκική εισβολή.....	605
6. Υπήρχε νομικό έρεισμα στην τουρκική εισβολή;.....	613
7. Τα πραγματικά αίτια της εισβολής.....	619
8. Μία σύντομη αναφορά στη στάση του ΟΗΕ απέναντι στην πρώτη και δεύτερη εισβολή.....	621
Συζήτηση.....	622

Κεφάλαιο Ένατο

Από τη δεύτερη εισβολή και μέχρι τις διαπραγματεύσεις του 1981

1. Από τη δεύτερη εισβολή μέχρι τις βουλευτικές εκλογές του 1976.....	629
2. Οι εκλογές του 1976.....	645
3. Νέες προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού.....	648
Συζήτηση.....	666

Κεφάλαιο δέκατο

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 μέχρι την προεδρία Βασιλείου

1. Οι αλλαγές στο πολιτικό σκηνικό και οι βουλευτικές εκλογές του 1981.....	675
2. Η νέα προσπάθεια διακοινοτικού διαλόγου.....	677
3. Η κυπριακή οικονομία μετά την εισβολή.....	679
4. Οι εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις μέχρι τις προεδρικές εκλογές του 1983.....	685
5. Οι πρώτες προτάσεις Δε Κουέγιαρ.....	689
6. Η συνέχιση της προσπάθειας Κουέγιαρ και η εμπλοκή της ΕΣΣΔ.....	701
7. Οι προεδρικές εκλογές του 1988.....	704
8. Η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας στη δεκαετία του 1980.....	707
9. Διαστρωμάτωση της κυπριακής κοινωνίας.....	711
10. Η αλλαγή στρατηγικής.....	713
11. Η περίοδος Βασιλείου.....	715
Συζήτηση.....	719

Κεφάλαιο ενδέκατο

Από τις αρχές της δεκαετίας 1990 μέχρι το σχέδιο Ανάν

1. Εισαγωγή.....	727
2. Οι βουλευτικές εκλογές του 1991.....	728
3. Οι προσπάθειες Γκάλι.....	729
4. Οι προεδρικές εκλογές του 1993 και οι διπλωματικές εξελίξεις.....	734
5. Η οικονομική ανάπτυξη στη δεκαετία του 1990 και το ζήτημα της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	736
6. Οι βουλευτικές εκλογές του 1996.....	741
7. Η περίοδος 1994-2002: Τα προλεγόμενα του σχεδίου Ανάν.....	743
8. Οι προεδρικές εκλογές του 1998.....	746
9. Οι βουλευτικές εκλογές του 2001.....	747
10. Η οικονομία της περιόδου 1996-2004.....	749
11. Η κοινωνική διαστρωμάτωση στις αρχές του 21ου αιώνα.....	751

12. Τα σχέδια Ανάν.....	752
13. Οι προεδρικές εκλογές του 2003	756
14. Τα σχέδια Ανάν σε τελική ευθεία.....	757
15. Σχετικά με τα αίτια του της απόρριψης του Σχεδίου Ανάν	760
Συζήτηση.....	767

Κεφάλαιο δωδέκατο

Συμπεράσματα

Συμπεράσματα	775
--------------------	-----

Παράρτημα

Κείμενο 1

Στρατιωτική Αναφορά του Συνταγματάρχη Χομ σχετικά με τη σημασία της βρετανικής προσάρτησης της Κύπρου (1878).....	785
---	-----

Κείμενο 2

Έγγραφο των βρετανών αξιωματούχων A. F. Brooke, C. Portal και Andrew Cunningham για το ενδεχόμενο παραχώρησης της Κύπρου μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο	787
--	-----

Κείμενο 3

Αρχιεπισκοπική εγκύκλιος της 8ης Δεκεμβρίου 1949 υπέρ της διεξαγωγής δημοψηφίσματος για το ζήτημα της Ένωσης.....	790
---	-----

Κείμενο 4

Ανακοίνωση ΑΚΕΛ σε απάντηση της Αρχιεπισκοπικής Εγκυκλίου της 8ης Δεκεμβρίου 1949.....	791
--	-----

Κείμενο 5

(Βασικό περιεχόμενο σχεδίου Ράντκλιφ).....	793
--	-----

Κείμενο 6

Κοινή δήλωση Ελλάδας, Τουρκίας, Βρετανίας μετά την πρώτη φάση των συνομιλιών της Γενεύης.	796
--	-----

Κείμενο 7

Επιστολή του Μακάριου προς τον Φ. Γκυζίκη	799
---	-----

Κείμενο 8

Δέσμη Ιδεών Γκάλι.....	801
------------------------	-----

Κείμενο 9

Ψήφισμα 649 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ (1990).....	804
--	-----

Βιβλιογραφία.....	807
-------------------	-----